

HAVA ÇARPIŞMALARINI ÖNLEMELİK İÇİN ORTAK HAVA SAHASI KULLANIM GEREKSİNİMLERİ VE İŞLETME PROSEDÜRLERİ USUL VE ESASLAR TALİMATI (SHT – ACAS II)

BÖLÜM 1

Genel

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Talimatın amacı, hava çarpışmalarını önlemek için ortak hava sahası kullanım gereksinimlerini ve işletme prosedürlerini belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Talimat,

- 1) Havacılık ürünleri, parçaları ve teçhizatlarının tasarımı, üretimi, bakımı ve işletilmesi ile birlikte bu ürünlerin, parçaların ve teçhizatların tasarımında, üretiminde ve bakımında sorumlu olan personel ve organizasyonları,
- 2) Hava aracının işletilmesinden sorumlu personel ve organizasyonları kapsar.

(2) Bu maddenin İinci fıkrasına istisna teşkil etmek üzere ilgili personel ve organizasyonlar için, askeri, gümrük, polis, arama ve kurtarma, yangın söndürme, sahil güvenlik veya benzer hizmetleri/faaliyetleri kapsam dışındadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Talimat, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu, 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

(2) Bu Talimat hazırlanırken Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan 1332/2011 sayılı uluslararası regülasyon ile konu hakkında Avrupa Havacılık Emniyet Ajansı (EASA) tarafından yayımlanan kılavuz dokümanda belirtilen gereklilikler esas alınmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Talimat kapsamında aşağıda yer alan tanımlar geçerli olacaktır:

- 1) “Çözüm önerisi (RA) göstergesi” uçuş ekibine tüm tehlikelerden ayrı kalmayı sağlayan bir manevrayı veya mevcut ayrılığı muhafaza etmeyi amaçlayan bir manevra kısıtlamasını tavsiye eden bir göstergedir.
- 2) “Hava çarpışmalarını önleyici sistem (ACAS)”, ikincil gözetim radarı (SSR) transponder cihazlarıyla donatılmış olan ve pilota potansiyel olarak çarpışacak hava araçları hakkında tavsiyede bulunmak amacıyla yerde konuşlu ekipmandan bağımsız olarak çalışan SSR transponder sinyallerini temel alan bir hava aracı sistemidir.
- 3) “Hava çarpışmalarını önleyici sistem II (ACAS II), trafik ikazlarının yanı sıra, dikey çözüm önerileri de sağlayan bir hava çarpışmalarını önleyici sistemdir.
- 4) “Trafik ikaz (TA) göstergesi” uçuş ekibine gösterilen ve başka bir hava aracının yakınlığının potansiyel bir tehdit olduğu anlamına gelen bir göstergedir.

Hava çarpışmalarını önleyici sistem (ACAS)

MADDE 5 – (1) Bu Talimatın ekinin Kısım I'inde bahsedilen hava araçları, Ek'te belirtilen kurallar ve prosedürler uyarınca donatılacak ve işletilecektir.

(2) Bu Talimatın 2nci Maddesinin 1inci fıkrasında belirtilen personel ve organizasyon bu Maddede belirtilen koşullar uyarınca Ek'te belirtilen kurallar ve prosedürlere uygunluğu sağlayacaktır.

965/2012 sayılı regülasyona tabi operatörler için geçerli olan özel hükümler

MADDE 6 – (1) 965/2012 sayılı regülasyonun Ek IV CAT.IDE.A.155 ve CAT.OP.MPA.295 hükümlerinden istisna olmak üzere, bu Talimatın 5inci Maddesi ve Eki, 216/2008 sayılı regülasyonun 4(1)(b) ve (c) Maddesinde bahsedilen Avrupa Birliği içerisine veya Avrupa Birliği dışarısına yapılan uçuşları gerçekleştiren hava aracı operatörleri için geçerli olacaktır.

(2) 965/2012 sayılı regülasyon ile işleticilere ekipman onayı, kurulumu veya işletmesi konusunda uygulanan diğer tüm yükümlülükler ACAS II için geçerli olmaya devam edecektir.

Yürürlüğe giriş ve uygulama

MADDE 7 – (1) İşbu Genelge yayımlanmasını müteakip yürürlüğe girer.

(2) Bu Maddenin 1inci fıkrasına istisna olarak, 1 Mart 2012'den önce üretilmiş bir hava aracı olması halinde bu Talimatın 5inci ve 6ncı Maddeleri, 1 Aralık 2015 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.

EK
HAVA ÇARPIŞMALARINI ÖNLEYİCİ SİSTEMLER (ACAS) II
(Bölüm – ACAS)

Kısım I – ACAS II Ekipmanı

AUR.ACAS.1005 Performans gereksinimi

- (1) Aşağıdaki türbin motorlu hava araçları çarpışma önleme yazılımı ACAS II versiyon 7.1 ile donatılacaktır (collision avoidance logic version 7.1 of ACAS II):
  - a) Sertifikalandırılmış azami kalkış ağırlığı 5.700 kg'ı geçen hava araçları veya
  - b) 19'dan daha fazla yolcu taşımaya yetkili hava araçları.
- (2) (1)'in kapsamına girmeyen, ancak ACAS II ile gönüllülük esasına göre donatılacak olan hava aracı çarpışma önleme yazılımı versiyon 7.1 (collision avoidance logic version 7.1 of ACAS II)'e sahip olacaktır
- (3) (1)'de belirtilen hususlar insansız hava aracı sistemleri için geçerli olmayacaktır.

Kısım II – Operasyonlar

AUR.ACAS.2005 ACAS II Kullanımı

- (1) 965/2012 sayılı regülasyonda belirtilen asgari teçhizat listesinde belirtilmesi haricinde, ACAS II uçuş sırasında başka bir hava aracı ile uygun olmayan yakınlık tespit edildiğinde, RA gösterge konumu (sadece TA göstergesi veya eşdeğeri kullanılarak) başka bir anormal prosedür veya uygun olmayan performans kısıtlayıcı koşullar tarafından engellenmemişse, uçuş ekibi için RA göstergelerini üretecek bir konumda kullanılacaktır.
- (2) ACAS II tarafından bir RA göstergesi üretildiğinde:
  - 1) Uçan pilot, bu bir hava trafik kontrolü (ATC) talimatıyla çelişkili olsa bile, eğer böyle davranmak hava aracının emniyetini tehlikeye atmayacaksa, hemen RA ikaz göstergelerine uygun olarak davranacaktır;
  - 2) Uçuş ekibi mevcut ATC talimatından veya izninden bir istisna yapmayı gerektiren herhangi bir RA durumunda, iş yükü müsaade eder etmez, uygun ATC birimine bildirimde bulunacaktır;
  - 3) Karşılaşma ortadan kalktığında, hava aracı:
    - (i) Hemen kabul edilmiş ATC talimatının veya izninin şartlarına geri dönecektir ve ATC'ye manevra hakkında bildirim yapacaktır; veya
    - (ii) Düzeltilen ATC izni veya yayınlanan talimata uygun davranacaktır.

AUR.ACAS.2010 ACAS II eğitimi

İşleticiler, ACAS II operasyonel prosedürlerini ve eğitim programlarını belirleyecek ve uçuş ekibinin çarpışmaları önleme ve ACAS II ekipmanının kullanımı konusunda uygun olarak eğitilmesini ve uygun niteliklere gelmesini sağlayacaktır.

ACAS II'ye yönelik operasyonel prosedürlerin ve eğitim programlarının oluşturulurken aşağıda yer alan rehber dokümanlar kullanılmalıdır:

- (1) ICAO PANS-OPS, Volume 1¹ Flight Procedures, Attachment A (ACAS Training Guidelines for Pilots) and Attachment B (ACAS High Vertical Rate Encounters) to Part III, Section 3, Chapter 3;
- (2) ICAO PANS-ATM² Chapters 12 and 15 phraseology requirements.

TASLAK

---

¹ ICAO Doc 8168-OPS/611 - PANS-OPS (Procedures for Air Navigation Services Aircraft Operations), Volume I - Flight Procedures Fifth edition amendment 4

² ICAO Doc 4444-ATM/501 - PANS-ATM (Procedures for Air Navigation Services-Air Traffic Management) Fifteenth edition amendment.